

ΕΛΛΗΝΙΣ ΑΔΕΛΦΗ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ
ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ ΝΟΣΟΚΟΜΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΥΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Ἐτήσια Συνδρομή Περιοδικού, διὰ τὸ ἐσωτερικὸν δρχ. 50
» διὰ τὸ ἐξωτερικὸν \$ 3

Διευθύνσεις συμφώνως τῷ Α. Ν. 1092

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ, Θεραπευτήριον «Εὐαγγελισμός», Ὑψηλάντου 45 - 47

Ἐπεύθυνος τυπογραφείου :

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, Δημοκρίτου 8 καὶ Σόλωνος

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	Ἐνακοίνωσις
Α. ΤΣΙΤΟΥΡΙΔΟΥ - ΚΑΡΑΒΙΔΑ	Ἐομιλία
W. LOGAN	»
Δ. ΔΑΡΜΗ	»
Α. ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ	»
ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ	Ἐνακοίνωσις

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΑΙ ΗΘΙΚΑΙ ΑΞΙΑΙ (Ήθικόν)

Όμιλία τῆς Δίδος Δ. ΔΑΡΜΗ, Βοηθοῦ Διευθυνούσης τοῦ Νοσοκομείου
Ε. Ε. Σταυροῦ

Ἡ προαγωγή τῆς Νοσηλευτικῆς ὑπηρεσίας διὰ τῆς Διοικήσεως εἰς τὰ Νοσοκομεῖα μας, ἔχει πολὺ ἐπίκαιρα ἐκλεγῆ ὡς θέμα στὴν σημερινή μας συζήτησι.

Εἶναι βέβαιον ὅτι δὲν ὑπάρχει Ἀδελφὴ στὸν Σύνδεσμον αὐτόν, ἡ ὁποία νὰ μὴν ἐνδιαφέρεται δι' αὐτὸ τὸ θέμα, ἀνεξάρτητα ἂν αὕτη ἐκτελεῖ ἐνεργὸν ὑπηρεσίαν ἢ ὄχι ἢ ὅπουδῆποτε καὶ ἂν ἐργάζεται στὸν τομέα τῆς νοσηλευτικῆς. Γνωρίζομεν ὅτι ἀπὸ πολλὰ ἔτη ἔχουν γίνεи προσπάθειες ἀπὸ τὴν κάθε μιὰ πού εὐρίσκεται ἐδῶ διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς νοσηλευτικῆς φροντίδος τὴν ὁποίαν εἴτε ἐμεῖς αἱ ἴδιαι, εἴτε ἄλλοι ὑπὸ τὴν κατεύθυνσίν μας προσφέρουν.

Ὑπάρχουν πολλοὶ παράγοντες οἱ ὁποῖοι ἐπιδροῦν καὶ ὄντως εἶναι οὐσιώδεις διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς καλῆς νοσηλευτικῆς φροντίδος. Τὸ φυσικὸν περιβάλλον, ἡ ἀτμόσφαιρα, ἡ ὁποία ἐπικρατεῖ, τὰ ἐπαρκῆ ἐφόδια, ἡ ἐπάρκεια καὶ δεξιότητιὰ τοῦ προσωπικοῦ, εὐνοϊκὰ συστήματα ὀργανώσεως καὶ ἐπικοινωνίας, μελετημένα καὶ σύγχρονα προγράμματα ἀναμορφώσεως, ὅλα εἶναι πολὺτιμα μέσα διὰ τὴν ἀπόκτησιν ἐπιμελημένης καὶ εὐσυνειδήτου νοσηλευτικῆς φροντίδος.

Πολὺ συχνὰ εἰς τὰ Νοσοκομεῖα μας ἀντιμετωπίζομεν καταστάσεις αἱ ὁποῖαι, μολονότι προσφέρουν ὅλα ἢ πολλὰ ἀπὸ τὰ ἀναφερθέντα χαρακτηριστικὰ ἐν τούτοις ἢ νοσηλευτικῆ φροντίς ἢ ὁποία προσφέρεται δὲν εἶναι τοιαύτη τὴν ὁποίαν ὅλαι ἐπιθυμοῦμεν νὰ εἶναι.

Ἡ ἔλλειψις καλῆς συνεργασίας καὶ συνεννοήσεως καὶ ἢ μὴ ικανοποίησις ἐκ τῆς ἐργασίας δίδουν μιὰ πλημμελεῖ νοσηλευτικὴ ὑπηρεσία στὴν ὁποίαν οὔτε ἡ ἐμπειρία οὔτε οἱ γνώσεις δύνανται νὰ προσφέρουν ὠφέλειαν εἰς τοὺς ἀσθενεῖς, οἱ ὁποῖοι πολλάκις παλαίουν μόνοι των ἕνεκα τῆς ἰδικῆς μας ἀνεπαρκοῦς φροντίδος μέσα στὰ ἴμορφα καὶ σύγχρονα νοσοκομεῖα μας.

Δὲν εἶναι ὀλίγες αἱ περιπτώσεις ὅπου αἱ νεαρὰ ἀπόφοιτοι ἀδελφαὶ ἐγκαταλείπουν τὰ Νοσοκομεῖα καὶ ἔλκονται εἰς θέσεις στὰς ὁποίας αἱ συνθῆκαι ἐργασίας εἶναι εὐκολώτεραι καὶ ὀλιγώτερον ἀπαιτητικαί, οὕτω δὲν χρησιμοποιοῦν οὔτε τὰ ταλέντα των οὔτε τὰς γνώσεις των οὔτε τὴν ὠραίαν των νοσηλευτικὴν τέχνην.

Πρέπει νὰ δημιουργήσωμεν εἰς τὰ Νοσοκομεῖα μιὰν ἀτμόσφαιραν ἀνετον μὲ εὐχαρίστους ὄρους ἐργασίας καταλλήλους καὶ ικανοποιητικοὺς διὰ νὰ προσελκύσωμεν τὰς ἀδελφὰς κοντὰ στὸ κρεβάτι τοῦ ἀρρώστου. Χρειαζέται τὸ νοσηλευτικὸν προσωπικὸν νὰ εὕρη ικανοποίησιν ἐκ τῆς ἐργασίας του ὥστε νὰ ἐπακολουθήσῃ ἢ προαγωγή καὶ βελτίωσις τῆς νοσηλευτικῆς φροντίδος καὶ νὰ ἐκπληρωθῇ καὶ ὁ σκοπὸς τῶν Ἰδρυμάτων, ὁ ὁποῖος εἶναι ἡ ἀνεσις καὶ ἡ βοήθεια τῶν ἀσθενῶν.

Ὁ ἰατρὸς P. W. Evans εἰς τὴν ἔξοχον μελέτην

του «Κριτήρια διὰ τὴν Ἁθικὴν», «Σκοπὸς καὶ ἀποτελέσματα εἰς τὰ Νοσοκομεῖα», πού ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν Ἀγγλίαν τὸ 1964 καὶ ἀνακοινώθη τὸν παρελθόν ἔτος ὑπὸ τοῦ Oxford University Press, ἀναφέρει ὅτι ὑπάρχει μαρτυρία ἢ ὁποία φανερώνει ὅτι Νοσοκομεῖα τὰ ὁποῖα εἶναι εἰς θέσιν νὰ διατηροῦν τὸ προσωπικὸν των εἶναι ἐπίσης εἰς θέσιν νὰ θεραπεύουν συντομώτερον τοὺς ἀσθενεῖς. Τὸ ἠθικὸν εἶναι ἕνας σπουδαῖος παράγων ὁ ὁποῖος συντελεῖ εἰς τὴν τελείαν ἀνάπτυξιν τοῦ ἀτόμου καὶ τῶν δυνατοτήτων τοῦ ἐργαζομένου, εἰς τὴν ικανοποίησιν τοῦ ἐργαζομένου ἐκ τῆς ἐργασίας του καθὼς καὶ τὴν καλλιτέραν ἐκτέλεσιν τοῦ καθήκοντος εἰς ὁποιοῦνδῆποτε ὀργανισμόν.

Πολλοὶ παράγοντες συντελοῦν σ' αὐτό, ἀλλὰ οἱ πλέον οὐσιώδεις εἶναι : καλὴ ἐπικοινωνία καὶ συνετὴ καθοδήγησις. Εἰς τὸ ἀξιόλογον αὐτὸ θέμα, τὴν βελτίωσιν τῆς ἐπιμελημένης καὶ ἐπαρκοῦς νοσηλευτικῆς φροντίδος πού προσφέρεται στὰ ἰδρύματά μας, ἄς σταθοῦμε.

Καλὴ καθοδήγησις δὲν σημαίνει μόνον συνεχῆς ἐπίλυσις τῶν προβλημάτων ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, ἀλλὰ ἐπίσης πρόβλεψις καὶ ικανότης νὰ προαχθῇ μιὰ ἐργασία κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὥστε νὰ μὴν προκύψουν προβλήματα.

Ὁ συγγραφεὺς Ordway Tead εἰς τὸ βιβλίον του «Τέχνη διοικήσεως» ἐννοεῖ τὴν διοίκησιν ὡς «τὶς ἀπαραίτητες δραστηριότητες τῶν ἀτόμων τοῦ ὀργανισμοῦ οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἐπιφορτισθῇ νὰ κατευθύνουν καὶ νὰ διευκολύνουν καὶ νὰ προσαρμόζουν τὰς προσπάθειας ὁμάδος ἀτόμων πού σκοπὸν ἔχουν νὰ πραγματοποιήσουν ὠρισμένους σκοπούς. Αἱ δραστηριότητες αὗται ποικίλλουν εἰς τὰ διάφορα εἶδη τῶν ὀργανισμῶν. Ἐν τούτοις εἶναι κοινῶς ἀνεγνωρισμένον ὅτι Διοίκησις εἶναι μέθοδος μελέτης σχεδίων ὀργανώσεως, διευθύνσεως, ἐλέγχου καὶ κριτικῆς ἐκτιμήσεως.

Ἄλλοι βλέπουν τὴν διοίκησιν ὡς τέχνην καὶ ἐπιστήμην. Ἡ διοίκησις ὡς ἐπιστήμη ἔχει ἀρχὰς αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ διδαχθοῦν καὶ νὰ ἐφαρμοσθοῦν εἰς τὴν πράξιν. Ἐν τούτοις εἰς τὴν πράξιν ὁ καθεὶς διαπιστώνει ὅτι αἱ ἀρχαὶ δὲν εἶναι ἐπαρκεῖς, διότι διοίκησις εἶναι ἐπίσης μιὰ τέχνη. Εἶναι δυνατὸν νὰ μάθῃ κάποιος τὴν ἐπιστήμην διοικήσεως θεωρητικὰ ἀλλὰ ὅλη ἢ διαφορὰ συνίσταται πῶς θὰ τὴν ἐφαρμόσῃ.

Αἱ ἀρχαὶ τῆς διοικήσεως δὲν πρέπει νὰ εἶναι ἄκαμπτες, ἀμετάβλητες ἢ γενικῆς. Πρέπει νὰ εἶναι ἐλαστικῆς, εὐρείας ἀντιλήψεως, ἐφαρμοσίμες καὶ εὐπροσάρμοστες.

Εἰς οἰονδῆποτε εἶδος ὀργανώσεως ἀνθρώπινοι παράγοντες πάντοτε εἶναι ἀναμειγμένοι. Αὐτὸς ὁ ἀνθρώπινος παράγων κάμνει κάθε κατάστασιν διαφορετικὴν καὶ φέρει τὸ ἀνάλογον ἀποτέλεσμα. Εἶναι ἢ σύνεσις, ἢ φρόνησις μὲ τὴν ὁποίαν τὰ

διάφορα μέσα διοικήσεως χρησιμοποιούνται και γίνεται έπιτυχής ή όχι.

Έάν ή Διοίκησις είναι ένα έργον και οι άρχές της είναι τά μέσα με τά όποια τó έργον έπιτελείται, τότε «τò ήθικόν» είναι τó κλίμα ή ή άτμόσφαιρα τού έργαστηρίου όπου ή έργασία εκτελείται. Είναι ευθύνη και καθήκον όλων τών συνεργαζομένων να κρατήσουν τó έργαστήριον ευχάριστον χώρον εις τόν όποιον θά έπιτελήται ή έργασία, αν και ό Διευθύνων είναι εκείνος ό όποιος παίζει τόν πρωτεύοντα ρόλον δημιουργώντας και διατηρώντας «τò ήθικόν».

Άλλά τί ακριβώς έννοούμε «Έθικόν»; Εις τήν φιλολογίαν φαίνεται ότι «Έθικόν» σημαίνει κατάστασιν όμαλών άνθρωπίνων σχέσεων έν τή έργασία και ίκανοποίησιν τών μελών του, τήν όποίαν λαμβάνουν εκ τού συνδέσμου των κατά έπιτελουμένην έργασία. Μερικοί έννοούν τó «ήθικόν» ότι είναι ό δείκτης έπιτυχίας τού όργανισμού όστις άποδίδει έπαρκώς.

Ύψηλόν ήθικόν έχει συνδεθῆ με άφθονον παραγωγήν έργασίας· έν τούτοις όμως αυτό είναι άμφισβητήσιμον.

Ό Webster ίσως δίδει έναν έξαιρετον όρισμόν τῆς λέξεως «ήθικόν»: «Ζωηρά διάθεσις και πνεύμα, συντελοῦντα εις πρόθυμον και αξιόλογον εκτέλεσιν, σταθερότης, αυτοκυριαρχία θαρραλέα και άποφασιστική συμπεριφορά παρά τόν κίνδυνον και τās στερήσεις, θεμελιωμένη εκ τῆς πεποιθήσεως ότι εύρίσκεται εις τó όρθόν, εις τó δίκαιον και εις τήν όδόν τῆς ευτυχίας και με πίστιν εις τόν σκοπόν τó πρόγραμμα και τήν κατεύθυνσιν. Συνήθως όταν συνοδεύεται με τó επίθετον «ύψηλόν» σημαίνει πεποιθήσιν Aggressive, μαχητικήν, άποφασιστικήν, συχνά ζωηρό πνεύμα έγκαρδίον συνεργασίας ως μίαν κοινήν προσπάθειαν συνοδευομένην υπό ζήλου και αυτοθυσίας άδαμάστου.

Ίσως αυτός ό όρισμός δίδει εις τó «Έθικόν» τήν σωστήν του εκτίμησιν· είναι πολύ σοβαρός ιδίως δια τούς ανθρώπους οι όποιοι εργάζονται όχι άπλώς δια τήν παραγωγήν έργασίας αλλά δια τήν άρίστην έργασίαν «Έθικόν» είναι ένας σκοπός αυτός καθ' έαυτόν και όχι ένα παραμικρόν μέσον δια παραγωγήν, αν και ή ανάπτυξις τού έσωτερικού και όλων τών δυνατοτήτων τού έργάτου καθώς και ή ίκανοποίησις εκ τῆς έργασίας του θά έχη ως άμεσον άποτέλεσμα τήν έπαρκή εκπλήρωσιν τῆς έργασίας.

Γνωρίζομεν ότι εις κάθε νοσηλευτικήν ύπηρεσίαν, ιδίως εις τά Νοσοκομεία εκπληροῦμεν ένα σπουδαιότατον κοινωνικόν λειτουργήμα. Άναλόγως τῆς φύσεως τού Ίδρύματος και τού σκοπού αυτού «τò ήθικόν» θά πρέπει να λάβη τήν μορφήν μιᾶς δυνατῆς ώθήσεως πρὸς επίτευξιν τών προσδιωρισμένων τελικῶν σκοπῶν του.

Τò Νοσοκομείον δέν είναι ένας επικερδής όργανισμός, έχει σπουδαίαν κοινωνικήν ύπηρεσίαν.

Η πρώτη φροντίς αυτού είναι ή υγεία τών ατόμων πού έξυπηρετεῖ και έν συνεχείᾳ ή εκπαίδευσις όλων εκείνων πού εργάζονται δια τόν άσθενῆ. Η έργασία εις τά Ίδρύματα είναι μία όμαδική προσπάθεια και τά άτομα είναι έπι-

φορτισμένα με τόσον βαρεῖαν προσωπικήν ευθύνην, όσσην εις όλίγα άλλα έπαγγέλματα ήμπορεῖ να έχη κανείς.

Κάθε μέλος τῆς ομάδος, τó όποιον έχει σχέσιν με τήν άμεσον φροντίδα τού άσθενούς, έχει χρέος να έπιτελή τήν έργασίαν του με συναίσθησιν και άφοσίωσιν δια να γίνη όσον τó δυνατόν καλλιτέρα, άλλέως κινδυνεύει αυτή ή ζωή και ή ευημερία τών ανθρώπων τούς όποιους έχουν έμπιστευθῆ στα χέρια τῆς αδελφῆς.

Δι' ένα Ίδρυμα τιοιούτου είδους τò ήθικόν έχει μεγάλην σημασίαν. Ό Paterson εις τó βιβλίον του «τò Έθικόν εις τόν πόλεμον και τήν έργασίαν» γράφει: «Έθικόν» είναι ύποταγή εις τήν έσωτερικήν προσωπικήν προσωπικότητα (ένίοτε καλεῖται ύπακοή με τήν έννοιαν τού καθήκοντος) τó όποιον εκπηγάζει εξ ένός ιδανικού ή αξίαν κοινήν εις τήν ομάδα. «Ωθησις δι' έργασίαν» είναι έκφρασις τῆς ήθικῆς και μέτρον δι' αυτήν. Ίσχυρά ύπηρεσιακή ώθησις δεικνύει ύψηλόν «Έθικόν» ως και αντίθετως. Σκοπός τού Νοσοκομείου είναι ή περιφρούρησις τῆς υγείας τών ανθρώπων και ή αποκατάστασις αὐτῆς δια τῆς ίατρικῆς και νοσηλευτικῆς φροντίδος, εις ένα φυσικόν και ψυχολογικόν περιβάλλον συντελεστικόν εις ανάρρωσιν.

Στò Νοσοκομείον πρέπει να κυριαρχῆ, άτμόσφαιρα συνεργασίας, καλωσύνης, ευγενείας κατανοήσεως και συνενοήσεως ως και σεβασμός και εκτίμησις δια κάθε άνθρωπον. Αὐτά τά αίσθήματα και αἱ συνήθειαι μεταδίδονται εις τούς άσθενείς είτε τούτο γίνεται άντιληπτόν από τó προσωπικόν είτε όχι.

Εις τó Προσωπικόν τού Νοσοκομείου, έννοεῖται, περιλαμβάνονται όλα τά άτομα πού εργάζονται εις αυτό, διότι όλοι προσφέρουν τήν μικρήν των συνεισφοράν εις τήν εκπλήρωσιν τών σκοπῶν τού Ίδρύματος. Και τά άτομα τά όποια καθαρίζουν και σκουπίζουν βοηθοῦν κατά πολύ εις τήν άνάκτησιν τῆς υγείας τού άσθενούς, διότι γνωρίζομεν ποίαν σημασίαν έχει δια τόν άρρωστον να νοσηλεύεται εις καθαρόν θάλαμον, άερισμένον, ευπρεπή.

Η έργασία όλων πρέπει να θεωρηται, και είναι, αξιόλογος και άπαραίτητος. Αὐτό να τó μεταδώσωμε εις όλους τούς εργάτας τού Ίδρύματος. Οὕτω μία άμοιβαία και ειλικρινής εκτίμησις τῆς έργασίας όλων θά προαγάγη τόν σκοπόν τού Ίδρύματος.

Καλές συναδελφικές σχέσεις συντελοῦν πολύ εις τó να δημιουργήσουν άτμόσφαιραν φιλικήν και να έννοηθοῦν εξ όλων ότι εργάζονται δι' ένα κοινόν σκοπόν. Καλαί συναδελφικαί σχέσεις είναι ένας άμοιβαῖος σεβασμός, όχι ένας έπιβαλλόμενος Κώδιξ συμπεριφορᾶς. Τò «Έθικόν» δέν είναι μιᾶ μαγική λέξις, ή όποία πίπτει αἰφνιδίως κατά κάποιον τρόπον έντός τού Ίδρύματος και κάθε πρᾶγμα γίνεται καλῶς έντός αυτού, αλλά είναι κατόρθωμα δια τó όποιον όλοι όσοι ένδιαφέρονται πρέπει καθημερινῶς σκληρά να τó επιδιώκουν εις όλας τās μεγάλας και μικράς εκδηλώσεις τῆς ζωῆς τού Νοσοκομείου.

Αἱ Άδελφαι έχουν να παίξουν τόν ρόλον των

εις την βελτίωσιν τοῦ ἠθικοῦ τοῦ Ἰδρύματος. Αὗται εἶναι μέρος τοῦ σώματος τοῦ Ἰδρύματος, τὸ πλέον πολυάριθμον, τὸ πλέον εὐρισκόμενον συνεχῶς πλησίον τῆς κλίνης τοῦ ἀρρώστου ἂν ὄχι καὶ τὸ πλέον σπουδαῖον. Εὐρίσκεται παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ ἀσθενοῦς 24 ὥρες τὸ εἰκοσιτετράωρον καὶ ἡ ζωὴ τοῦ ἀρρώστου συχνὰ τίθεται κυριολεκτικῶς εἰς τὰ χέρια τῆς.

Μία καλὴ νοσηλευτικὴ ὑπηρεσία δύναται νὰ καλύψῃ πολλὰς ἀτέλειαι αἱ ὁποῖαι δυνατὸν νὰ προκύψουν εἰς ἄλλας ὑπηρεσίας τοῦ Νοσοκομείου, ἐνῶ τίποτε δὲν δύναται νὰ ἀντισταθμίσῃ μίαν μετρίως ὀργανωμένην νοσηλευτικὴν ὑπηρεσίαν, ἣτις πλήρως ἀντιλαμβάνεται τοὺς σκοποὺς τοῦ Ἰδρύματος, τοὺς παραδέχεται καὶ ἐργάζεται μετ' ἐνθουσιασμὸν διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν των.

Ἡ δημιουργία αὐτοῦ τοῦ ὁμαδικοῦ πνεύματος (Esprit decours) διευκολύνει πολὺ τὴν ἐργασία διότι ἀποδίδει δραστηριότητα ἀξιόλογον. Ἐν τούτοις μία ὁμάς ἀδελφῶν δὲν εἶναι ὀλοκληρωμένη μόνη τῆς· χρειάζεται σοφὴ καθοδήγησιν καὶ ἱκανὴν διεύθυνσιν.

Ὁ Marschall Edward Dimock εἰς τὸ βιβλίον του «Ἡ ἐκτέλεσις ἐν τῇ πράξει» συζητῶντας τὸν ρόλον τοῦ διοικοῦντος εἰς τὴν οἰκοδόμησιν τοῦ ἠθικοῦ λέει· «Τὸ ἠθικὸν μιᾶς ἐπιχειρήσεως εἶναι τὸ σύνολον τῶν στοιχείων ἐκ τῶν ὁποίων ἀποτελεῖται». Ἡ προσωπικότης τοῦ διευθύνοντος εἶναι ἓξ αὐτῶν. Ἡ ἐκτίμησις ἢ ἡ παραμέλησις δι' ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἐργάζονται μαζί του εἶναι ἓνα ἄλλο. Ἡ ἱκανότης του ἢ ἡ ἀνάρμοστος συμπεριφορὰ εἶναι τὸ τρίτον. Τὸ διοικητικὸν ἢ ἡ ἔλλειψις αὐτοῦ εἶναι ἐπίσης σοβαρὸς παράγων.

Δὲν εἶναι κάτι μαγικὸν τὸ ἠθικόν. Δὲν εἶναι τέχνασμα γνωστὸν εἰς μερικοὺς διοικοῦντας καὶ ὄχι εἰς ἄλλους. Ἡθικὸν εἶναι προῖον καλλιεργημένης ψυχῆς. Ἡθικὸν εἶναι ὁ συνδυασμὸς στοιχείων διὰ τῶν ὁποίων θὰ δημιουργηθῇ μία ἰσορροπημένη ὑγιῆς κατάστασις εἰς τὴν ὁποίαν οἱ ἄνθρωποι δύναται νὰ ἐργασθῶν μετ' αὐτοσεβασμὸν καὶ εὐκαιρίαν δι' ἀτομικὴν προαγωγὴν.

Ἡθικὸν εἶναι ἀμοιβὴ προετοιμασίας μακρᾶς· δὲν ἔμπορεῖ νὰ διατηρηθῇ, μετ' ὑποδερμικὰς βελόνες, μετ' φλυαρίας ἢ μετ' δόσεις ἀσπιρίνης ἀλλὰ δύναται ν' ἀποκτηθῇ καὶ νὰ διατηρηθῇ ἐὰν τὸ ἄτομον ἐργάζεται ἱκανοποιητικὰ ἐπ' αὐτῆς τῆς βάσεως ἐπὶ μακρὸν χρόνον.

Εἰς τὸ Νοσοκομεῖον θὰ πρέπει νὰ ὑπάρχῃ κατανόησις ὥστε ἡ διοίκησις τῆς νοσηλευτικῆς ὑπηρεσίας, καὶ τὸ νοσηλευτικὸν προσωπικὸν νὰ συνεργάζωνται ἄρμονικὰ. Εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ὑπάρχῃ ἐνότης σκοποῦ ἐφόσον ὅλοι ἐργάζονται ὡς μία ὁμάς. Τὸ νοσηλευτικὸν προσωπικὸν τοῦ Νοσοκομείου καὶ ἡ διοίκησις τῶν νοσηλευτικῶν ὑπηρεσιῶν δὲν ἀποτελοῦν τυχαίως μίαν ἄρμονικὴν ὁμάδα. Ἡ ἐπιλογή τῶν ἀτόμων πρέπει νὰ γίνῃ προσεκτικὰ καθὼς καὶ ὁ προσανατολισμὸς αὐτῶν εἰς τὰς ἰδιαιτέρας συνθήκας τῆς ἐργασίας. Πολλὰ προβλήματα εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποφευχθῶν ἐὰν ἡ διεύθυνουσα ἐπιλέξῃ τὰς Ἀδελφὰς πρὸ προσεκτικὰ, ἐφ' ὅσον βεβαίως δὲν ἀντιμετωπίζει ἔλλειψιν νοσηλευτικοῦ προσωπικοῦ, ἐπι-

διώκει συστηματικὰ τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὸν σύνδεσμον μεταξὺ των, οἰκοδομεῖ καὶ διατηρεῖ τὸ ἠθικὸν καὶ ἀσκεῖ διοίκησιν μέσῳ συμβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς.

Ἴσως νὰ εἶναι βοηθητικὸν ἐὰν, ἡ νέα διπλωματοῦχος πρὸ τῆς προσλήψεώς της εἶχεν εὐκαιρίαν νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ Νοσοκομεῖον δι' ὀλίγον χρόνον ὥστε νὰ γνωρισθῇ μετ' τὸν ὀργανισμὸν καὶ τὸ σύστημα τῆς ἐργασίας πρὶν ἀποφασίσῃ νὰ δεχθῇ τὴν πρόσληψίν της. Ἡ γνώσις καὶ ἡ παραδοχὴ τῶν συνθηκῶν τῆς ἐργασίας βοηθεῖ τὴν ἀδελφὴν νὰ ἀντιμετωπίσῃ μετ' ὑπευθυνότητα τὰ δικαιώματα καὶ τὶς ὑποχρεώσεις της καὶ προάγει τὴν ἐργασίαν ἱκανοποιητικῶς.

«Ἡθικόν» ὅπως καὶ ὑγεία ἐκτιμᾶται περισσότερο ὅταν χαθῇ ἀπὸ ἓνα ἴδρυμα. Αὐτὸ ἔμπορεῖ εὐκόλως νὰ χαθῇ. Ἐνίοτε καὶ ἓνα μόνον ἄτομον δύναται νὰ ἐλαττώσῃ τὸ «ἠθικόν» μιᾶς ὀλοκληροῦ ὁμάδος.

Ἡ Διευθύνουσα εἶναι ὑπεύθυνος νὰ ἀνακαλύψῃ ἐγκαίρως τὰ ἄτομα τὰ ὁποῖα δὲν δύναται νὰ προσαρμοσθῶν καὶ ἂν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ διορθωθῶν, πρέπει ἀκόμη καὶ νὰ ἀπομακρυνθῶν διὰ τὸ καλὸν τοῦ συνόλου.

«Ἡθικόν» ἔμπορεῖ νὰ προαχθῇ ἀλλὰ θὰ χρειασθῇ ἀρκετὸς χρόνος. Ὅλοι ὅσοι ἐνδιαφέρονται εἰς τὸ ἴδρυμα πρέπει νὰ συνεισφέρουν τὸ μερίδιόν των. Εἶναι δύσκολον νὰ μετρηθῇ τὸ «Ἡθικόν» ἀντικειμενικῶς ἀλλὰ δύνασθε νὰ τὸ αἰσθανθῆτε εἰς τὴν ἀτμόσφαιραν τοῦ Ἰδρύματος. Αἱ Ἀδελφαὶ καὶ τὸ λοιπὸν προσωπικὸν τοῦ Ἰδρύματος αἰσθάνονται ἐνθουσιασμένοι καὶ εὐτυχεῖς εἰς τὴν ἐργασίαν των ὅταν ἔχουν καλὰς φιλικὰς σχέσεις μεταξὺ των—βεβαίως αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι δὲν ἔχουν ποτὲ καὶ διαφορὰς.

Ὁ Tead παρατηρεῖ: Εἰς ὅλας τὰς ὀργανωμένας κοινωνίας τὰ ἄτομα φυσικὰ δὲν συνεργάζονται πάντα πρόθυμα καὶ μετ' εὐγενικοὺς τρόπους. Ὑπάρχουν προστριβαί, διαφοραί, διαφωνίαι, ἀλλὰ ὅταν φιλικαὶ καλὰι σχέσεις ὑπάρχουν αὗται αἱ διαφωνίαι διαλύονται· εἶναι διαφοραὶ καὶ προστριβαὶ μεταξὺ φίλων ὄχι μεταξὺ ἀνταγωνιστῶν. Χρειάζεται νὰ ἐπικρατῇ καλὸ ὑπηρεσιακὸ πνεῦμα, καὶ παρατηρεῖ κανεὶς τότε πρόθυμα, τὰ ἄτομα νὰ προσφέρωνται εἰς μίαν ἀνάγκην, θυσιάζοντας τὴν ἀνάπαυσίν των, διὰ νὰ βοηθήσουν συναδέλφους των, τὸ ἴδρυμά των, ἢ τοὺς ἀσθενεῖς των.

Συνεργαζόμενός τις ὁμαλὰ καὶ βοηθώντας συναδέλφους, ἐλαφρώνει τὸ βάρος τῆς ἐργασίας ἐνῶ ἀντιθέτως ὅταν αἱ σχέσεις μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων δὲν εἶναι καλὰς ἡ ἐργασία γίνεται πολὺ δυσκολωτέρα. Ὅταν καλὴ ἀτμόσφαιρα ἀναπτυχθῇ αἰσθάνεται ὁ ἐργαζόμενος ὅτι ταυτίζεται μετ' τὸ ἴδρυμα, εἶναι ὑπερήφανος δι' αὐτό, ἔχει βαθεῖαν πίστιν εἰς τοὺς σκοποὺς καὶ στὴν μελλοντικὴν πρόοδον τοῦ Ἰδρύματος. Ἐνδιαφέρον ἀναπτύσσεται καὶ ἐπιδιώκονται μέσα διὰ νέαν προσωπικὴν καὶ ἐπαγγελματικὴν πρόοδον. Δημιουργεῖται αἴσθημα ἀσφαλείας καὶ ἐμπιστοσύνης μεταξὺ των. Δὲν φοβοῦνται ἀλλὰ σέβονται τὴν διοίκησιν, εὐρίσκουν ἓναν καλὸν λόγον διὰ νὰ ἐπαινέσουν ὅσους ἐργάζονται ὑπὸ αὐτούς, τὴν

μαθήτριαν και τὸ βοηθητικὸν προσωπικόν. Δεικνύουν βαθὺ και σοβαρὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ὑγιεινὴν και τὴν εὐημερίαν τῶν ἀσθενῶν. Ἐκτιμῶν τὰ ὠφέλη πού λαμβάνουν ἀπὸ τὸ Ἰδρυμα και θεωροῦν τιμὴν των νὰ τὸ ὑπηρετοῦν. Ὁ Dinroek συμπεραίνει: «ὕψηλὸν ἠθικὸν δὲν εἶναι ἀποτέλεσμα τυχαίου συμβάντος ἢ τύχης. Ὑπάρχει ἐκεῖ διότι τὰ ἄτομα ἔχουν ἐκλεγῆ μετὰ περισκέψεως και κατέχουν δυναμισμόν και δραστηριότητα, σύνεσιν και λογικόν, ἰσορροπημένην και ὄριμον προσωπικότητα, φροντίδα διὰ τοὺς ἄλλους. Αὐτὸ τὸ τελευταῖον φροντίδα διὰ τοὺς ἄλλους εἶναι πολὺ σπουδαῖον. Ἐὰν ἤμπορούσαμε νὰ δοῦμε τοὺς ἄλλους ὡς ἀνθρώπους, νὰ τοποθετήσωμε τοὺς ἑαυτοὺς μας εἰς τὰς θέσεις των, πολλὰ ἀπὸ τὰ καθημερινὰ μας προβλήματα θὰ ἦτο δυνατόν νὰ διαλυθοῦν.

Κατανόησις ἀνθρωπίνης προσωπικότητος εἶναι αὐτὸ πού χρειάζεται. Οὔτε γνώσεις οὔτε θεωρία δύνανται νὰ μᾶς βοηθήσουν, ἀλλὰ ἀγάπη και πρόθυμος διάθεσις, νὰ ξεχύνωμε τὸν ἑαυτόν μας διὰ τοὺς ἄλλους. Ὁ Tead γράφει: "Ὅταν οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἀξιαγάπητοι, τὰ ἄτομα εἰς μίαν εὐκαιρίαν εὐκόλως ὑπερπηδοῦν τὰς ἀντιδράσεις των και προσπαθοῦν νὰ ταυτίσουν τοὺς ἑαυτοὺς των μὲ κάποιον ἄλλον και νὰ ὑποταχθοῦν εἰς τὰς ἀξιώσεις του. Εἰς αὐτὴν τὴν ἀναγνώρισιν και τὴν ὑποταγὴν εὐρίσκουν τὴν ἱκανοποίησίν των.

Ἡ πραγματικότης εἶναι ὅτι ὅπου ἡ σύγκρουσις διαλύεται διὰ τῆς πειθαρχίας τοῦ ἑαυτοῦ του εἰς τὸν ἄλλον, τὸ ἄτομον λαμβάνει πείραν μιᾶς βαθείας ἱκανοποιήσεως, ἐσωτερικῆς ἀσφαλείας, ἐμπιστασύνης, αἰσθημα ὅτι ὑπάρχει κατεύθυνσις, πηγὴ νέας δυνάμεως, εἰρήνη τοῦ πνεύματος· ὅλα αὐτὰ γίνονται σαφῶς αἰσθητὰ και τὰ ἀπολαμβάνει τις. Βεβαίως δὲν εἶναι εὐκόλον νὰ πραγματοποιηθοῦν. Συνθήκες ἐργασίας μὲ αὐτοὺς τοὺς ιδεώδεις ὅρους δὲν ἀνεύρισκονται εὐκόλα, ἀλλὰ ὑπάρχουν ἰδρύματα στὰ ὁποῖα πολλὴ καταβάλλεται προσπάθεια διὰ τὴν δυνατὴν ἐπίτευξίν των. Ὑπάρχουν πολλοὶ παράγοντες πού βοηθοῦν εἰς τὴν δημιουργίαν και ἀναζήτησίν των ἀλλὰ διαφέρουν αἰ διάφοροι ὑπάρχουσαι συνθήκαι. Τὰ αἷτια εἶναι πολλὰ. Τὸ μέγεθος τοῦ ἰδρύματος παίζει σοβαρὸν ρόλον, ἀν και δὲν εἶναι πάντοτε τόσοσ σημαντικός. Ἐχομεν ὑπ' ὄψιν μας μικρὰ ἰδρύματα ὅπου ἡ ἀσυνεννοησία τῶν ἐργαζομένων εἶναι συνεχῆς και καθημερινὴ και τὰ ἄτομα αἰσθάνονται νὰ ζοῦν μακριὰ ὁ εἰς ἀπὸ τὸν ἄλλον ὡσάν νὰ ἔζων σὲ διαφορετικούς πλανήτας...

Ἡ ἐπικοινωνία εἶναι σημαντικὸς παράγων και πρέπει νὰ καταβάλλεται κάθε προσπάθεια διὰ συναντήσεις, ὡστε τὰ ἄτομα νὰ συζητοῦν τὰ προβλήματά των, νὰ ἐνημερώνωνται εἰς γεγονότα ἄτινα συμβαίνουν στὸ Ἰδρυμα, νὰ ἔχουν τὴν γνώμην των εἰς τὴν ὀργάνωσιν τῆς ἐργασίας και νὰ μοιράζωνται τὰς δυσκολίας και τὰ ἐπιτεύγματα.

Αἱ καθωρισμένοι συναντήσεις προσωπικοῦ πρέπει νὰ γίνωνται και ὁ σκοπὸς των νὰ εἶναι σαφῆς και ἐποικοδομητικός. Αἱ πληροφορίες ἐκ τῆς διευθύνσεως νὰ διαβιβάζωνται χωρὶς διαστροφάς. Αἱ εὐκαιρία και αἱ μεταβιβάσεις ἐντολῶν ἐπίσημοι και ἀνεπίσημοι, σκοπὸν θὰ ἔχουν νὰ συν-

δέσουν τοὺς ἀνθρώπους εἰς μίαν ἀνετον ἀτμόσφαιραν, ὅπου ἡ ἐπαφὴ δύναται νὰ χρησιμεύσῃ διὰ τὴν ἐπαύξεισιν τῆς ἐνότητος τῶν ἐργαζομένων και τὴν συνοχὴν τοῦ ἔργου.

Ἡ ἀνάλογος συμμετοχὴ τοῦ προσωπικοῦ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν σκοπῶν τοῦ Ἰδρύματος εἶναι ἓνας ἀσφαλῆς τρόπος διὰ νὰ παγιωθῆ ἡ συνεργασία. Εἶναι πολὺ εὐκόλο εἰς ἓνα μεγάλο Ἰδρυμα, ἓνα ξεχωριστὸ τμήμα ἢ κάποια ὑποδιαίρεσις αὐτοῦ νὰ χάσῃ τὴν ἱκανότητα νὰ βλέπῃ τοὺς γενικοὺς σκοποὺς τοῦ Ἰδρύματος και νὰ συγκεντρώσῃ τὴν προσοχὴν και προσπάθειάν του εἰς τοὺς περιορισμένους σκοποὺς τῆς περιοχῆς και τῆς εἰδικότητός του. Εἰς τὰς συναντήσεις τοῦ προσωπικοῦ εἰς κάθε ἄτομον θὰ πρέπει νὰ δοθῆ εὐκαιρία ὡστε νὰ δύναται νὰ κἀνῃ εἰσηγήσεις ἢ νὰ λαμβάνῃ πληροφορίας ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως τῶν ἄλλων τμημάτων, ὑπηρεσιῶν τοῦ ἰδρύματος, διότι δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου ὁ καθεὶς αἰσθάνεται ὅτι εἶναι μέρος τοῦ συνόλου και γνωρίζει τί κἀνουν οἱ ἄλλοι.

Οἱ ἄνθρωποι οἱ ὑπηρεσιακῶς κατώτεροι, μᾶς ἐκτιμῶν ὅταν συνεννοούμεθα και τοὺς συμβουλευόμεθα, ἀποκτοῦν περισσότερον ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ἐργασίαν των και ἀγωνίζονται νὰ ἔλθουν εἰς ὑψηλότερον ἐπίπεδον («ἠθικόν») και μάλιστα ἀν συμμετέχουν εἰς τὸ πρόγραμμα τῆς ἐργασίας και εἰς τὴν λῆψιν τῶν ἀποφάσεων.

Ἐνας ἄλλος σπουδαῖος παράγων διὰ τὴν ὑπαρξίν και αὐξήσιν τοῦ «ἠθικοῦ» εἶναι ἡ Διευθύνουσα. Αὐτὴ θέτει τὸ ὑπόδειγμα και δημιουργεῖ τὴν ἀτμόσφαιραν. Τὰ χαρακτηριστικὰ τὰ ὁποῖα περιεγράφησαν ἀνωτέρω τῶν σχέσεων κατὰ τὴν ἐργασίαν πρέπει νὰ ὑπάρχουν εἰς τὴν προσωπικότητά της. Ἐὰν εἶναι ἐμφανῆ εἰς αὐτὴν θὰ ἐμφανισθοῦν και εἰς τοὺς ὑπολοίπους.

Ἡ συνετὴ Διευθύνουσα ἐργάζεται μᾶλλον μὲ τοὺς ἀνθρώπους παρά ἔχει ἐξουσίαν ἐπ' αὐτῶν. Ἡ προσωπικότης τῆς Διευθυνούσης παίζει σπουδαῖον ρόλον. Ἐὰν αὐτὴ ἐνδιαφέρεται πολὺ και εἰλικρινὰ διὰ τὴν προσωπικὴν και ἐπαγγελματικὴν ἀνάπτυξιν ὅλων τῶν ἐργαζομένων χωρὶς διακρίσεις, θὰ εὔρη τρόπους ὡστε ἀναλόγως νὰ ἱκανοποιήσῃ τὸν καθένα.

Πολλοὶ παράγοντες συντελοῦν εἰς τὴν ἐκ τῆς ἐργασίας ἱκανοποίησιν. Μερικοὶ εἶναι φανεροὶ ὡς φόρτος ἐργασίας, τυπικὸν περιβάλλον ἐργασίας, βελτιώσεις μισθοῦ, προαγωγή, καλὴ ζωὴ τῶν ἀδελφῶν, σύγχρονος ἐπιστημονικὴ κατάρτισις και ἀνάπτυξις, ὡς και διάφοροι ἄλλοι παρόμοιοι παράγοντες οἱ ὁποῖοι συμβάλλουν εἰς τὴν δημιουργίαν μιᾶς εὐτυχισμένης και εὐχαρίστου ἀτμοσφαιρας εἰς τὸ Ἰδρυμα. Ἡ Διευθύνουσα θὰ πρέπει νὰ ἰδῆ ὅτι τὸ νοσηλευτικὸν προσωπικὸν της και τὸ ἄλλο προσωπικὸν τοῦ ἰδρύματος ἀπολαμβάνουν ὅλα αὐτὰ σύμφωνα βέβαια μὲ τίς ὑπάρχουσες δυνατότητες.

Οἱ περισσότεροι παράγοντες πού ἀνεφέρθησαν δύνανται νὰ ἐξασφαλισθοῦν εἰς τὸ προσωπικὸν χωρὶς αὐξήσιν δαπάνης. Διὰ νὰ τὸ κἀμῃ αὐτὸ θὰ πρέπει νὰ ἔχη πολὺ ἐνδιαφέρον και σεβασμὸν στὴν προσωπικότητα τῶν συνεργατῶν της. Τὸ μεγαλύτερον ἐνδιαφέρον της θὰ πρέπει νὰ εἶναι

ή εὐημερία τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ὁποῖου προΐσταται. Πρέπει νὰ πιστεύη ὅτι αἱ ὑποχρεώσεις της εἶναι πολὺ μεγαλύτεραι ἀπὸ τὰ προνόμια ποὺ ἡ θέσις της ὡς ἀρχηγοῦ τῆς προσφέρει. Πρέπει νὰ εἶναι δίκαια. Κάποιος τρόπος μεταχειρίσεως ὄχι ἀπολύτως δίκαιος, δημιουργεῖ πικρίαν καὶ δυσαρέσκειαν.

Αὕτη πρέπει νὰ εἶναι ὁ σκοπευτὴς τῶν ταραχῶν (νὰ τὰς ἐξαφανίζη). Εἰς τὴν ἐργασίαν θὰ ὑπάρξουν προστριβαὶ ἀλλὰ θὰ τὰς ἐξομαλύνη. Καθὼς ὁ Foller ἀναφέρει: «Ἡ στίλβωσις εἶναι τριβή». Αὐταὶ αἱ προστριβαὶ εἶναι ἐκεῖναι αἱ ὁποῖαι πολὺ συχνὰ γίνονται κύριοι παράγοντες εἰς τὸ νὰ ὀλοκληρωθῇ ἡ ὁμάς τῶν ἐργαζομένων. Αὕτη ἡ ἐργασία πρέπει νὰ γίνεται συνεχῶς, ἀκόμη καὶ καθημερινῶς.

Εἶναι παράλογον νὰ περιμένη κανεὶς ὥστε τὰ ἀνθρώπινα προβλήματα νὰ διορθωθοῦν μιὰ γιὰ πάντα. Ἀδιάφορον πόσον καλὰ τὰ χειρίζονται, προβλήματα καὶ δυσκολίες θὰ ἀναφαίνωνται ἀλλὰ χρειάζεται συνεχῆς παρακολούθησις. Καὶ ὁ Dr. Evans: Κάθε γεγονός τὸ ὁποῖον τείνει νὰ αὐξήσῃ τὴν δυσκολίαν τῆς ἀναστροφῆς, τείνει ἐπίσης νὰ ὑποβιβάσῃ τὸ «ἠθικόν».

Αἱ ἀνθρώπιναι σχέσεις εἶναι τὸ κλειδί, καὶ βασίζονται ὄχι εἰς τεχνικάς καὶ ἀφηρημένας θεωρίας ἀλλὰ εἰς τὴν κατανόησιν τῆς ἀνθρωπίνης

προσωπικότητος καὶ εἰς τὸ πραγματικὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὸν συνάνθρωπόν μας. Dr. Evary: Εἰς αὐτὰ τὰ σημεῖα δὲν δύνανται νὰ ἐπέλθουν μεταβολαὶ ἀπὸ λόγους ἐκφωνηθέντας ἀπὸ ἔδρας, οὔτε ἀπὸ συμπεράσματα ἐρευνητῶν. Ἐκεῖνο ἴσως τὸ ὁποῖον χρειάζεται περισσότερο εἰς τὸ ἔργον τῆς ἀδελφῆς κατὰ τὴν ἐπομένην δεκαετίαν εἶναι ἡ πλήρης ἀναγνώρισις ὅτι καὶ αἱ τεχνικαὶ ἐπικοινωνίαι καὶ γνώσεις ὀλίγον ὠφελοῦν ὅταν τὰ πραγματικὰ ἐμπόδια εἶναι βασικά ριζωμένα εἰς τὴν συμπεριφορὰν καὶ τὰ ἐλαττήρια τῶν ἀνθρώπων.

Ὡς πρὸς τὸ θέμα τῆς ἀλλαγῆς τῆς συμπεριφορᾶς ὁ συγγραφεὺς καλεῖ τοὺς ἐρευνητὰς νὰ προσφέρουν τὴν βοήθειάν των μὲ νέας προσεγγίσεις. Τὰ Πανεπιστήμια καὶ τὰ Ἰδρύματα ὀφείλουν στενὰ νὰ συνεργαστοῦν, ἰδιαίτερώς ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ. Ἡ ἀλλαγή δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι ταχεῖα. Αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἐτοιμαζόμεθα εἰς τὸν τόπον τῆς ἐκκινήσεως δὲν γνωρίζομεν ὅμως ποῖος ἀγὼν ἀνοίγεται ἐμπρὸς μας. Ἐκεῖνο διὰ τὸ ὁποῖον εἴμεθα βέβαιοι εἶναι τὸ ἐξῆς: τὸ ξεκίνημα θὰ εἶναι πολὺ δύσκολον καὶ ἀκόμη ὠρισμένοι ἀπὸ τοὺς θεατὰς θὰ διακινῶνται ἐχθρικῶς ἀπέναντί μας, τὰ βραβεῖα ὅμως θὰ ἔχουν πολλὴν ἀξίαν ὅταν ἡ μάχη νικηφόρα κερδηθῇ.

ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΟΣ

Ὁμιλία Δίδος Α. ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ, Βοηθοῦ Διευθυνούσης Νοσοκομείου Ε.Ε.Σ.

Ὁ σπουδαιότερος σκοπὸς μας πρέπει νὰ εἶναι ἡ παροχὴ ἀρίστης νοσηλευτικῆς φροντίδος. Ἡ παρουσία μας εἰς τὸ Νοσοκομεῖον ὡς Ἀδελφῶν, Προϊσταμένων καὶ Διευθυνουσῶν δικαιολογεῖται ἀπὸ τὶς νοσηλευτικὰς ἀνάγκες τῶν ἀσθενῶν. Οἱ ἀσθενεῖς ἔρχονται εἰς τὸ Νοσοκομεῖον τῆς ἐκλογῆς των διὰ νὰ τύχουν τῆς δεούσης νοσηλείας. Τὸ καλὸ ὄνομα ἐνὸς Νοσοκομείου διὰ τὴν παροχὴν ἀρίστης νοσηλείας στηρίζεται εἰς τὴν ποιότητα τῆς ἐργασίας καὶ τὴν συμπεριφορὰν τοῦ προσωπικοῦ. Ἡ ὑπόληψις ἐνὸς Νοσοκομείου μπορεῖ νὰ δυσφημισθῇ ἀπὸ τὴν παροχὴν νοσηλείας χαμηλοῦ ἐπιπέδου, ἀπὸ τὴν ἔλλειψιν καθαριότητος καὶ τεχνητῶν μέσων.

Ἡ ὁμιλία μου θὰ περιορισθῇ εἰς τὴν νοσηλευτικὴν φροντίδα.

Ὅλοι γνωρίζομε, ὅτι ἡ Νοσηλεία τοῦ ἀσθενοῦς ἐπηρεάζεται ἀπὸ τὴν ἐργασία τῶν ἰατρῶν, τῶν ἀδελφῶν, τῶν ἐργαστηρίων, τοῦ Φαρμακείου, τοῦ μαγειρείου, τῆς ὑπηρεσίας προμηθειῶν, τῆς ὑπηρεσίας συντηρήσεως, τοῦ προσωπικοῦ καθαριότητος καθὼς ἐπίσης καὶ ἀπὸ τὸ χορηγούμενο ὑλικὸ εἰς τὰ Νοσηλευτικὰ Τμήματα. Ὁ συντονισμὸς ὅλων αὐτῶν τῶν ὑπηρεσιῶν εἶναι τὸ κλειδί μιᾶς ἐπιτυχοῦς διοικήσεως διὰ τὴν ἐπίτευξιν τοῦ σπουδαιότερου σκοποῦ τοῦ Νοσοκομείου, τῆς Νοσηλείας τοῦ ἀσθενοῦς.

Τὸ ποιοτικὸν ἐπίπεδον τῆς Νοσηλευτικῆς φροντίδος ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν εὐθύνην τὴν ὁποῖαν

ἀναλαμβάνει ἡ Διευθύνουσα Ἀδελφὴ δι' αὐτό, καὶ ἀπὸ τὴν προσπάθειαν καὶ ἐπιμονὴν της νὰ παραμένῃ πάντα ὑψηλὴ.

Τὰ σταθερὰ κριτήρια διὰ τὴν ὑψηλὴν νοσηλευτικὴν στάθμην πρέπει νὰ ἀναθεωροῦνται συχνὰ καὶ νὰ συγχρονίζονται. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἡ κριτικὴ πρέπει νὰ γίνεται συνεχῶς καὶ νὰ ἐξετάζεται ἡ ἐργασία τῶν ἀδελφῶν.

Κριτικὴ τῆς παρεχομένης Νοσηλευτικῆς φροντίδος θὰ εἶναι τὸ θέμα μου.

Ἡ κριτικὴ τῆς Νοσηλευτικῆς φροντίδος εἶναι καθήκον τῶν ἀδελφῶν διότι αἱ ἀδελφαὶ παραμένουν πλησίον τοῦ ἀσθενοῦς καθ' ὅλον τὸ 24ωρον.

Πολλὰς φορὰς ἔχουμε θέσει τὸ ἐρώτημα «τί εἶναι ἡ καλὴ Νοσηλευτικὴ φροντίς;».

Ἀσφαλῶς εἶναι κάτι περισσότερο ἀπὸ τὴν ἀπουσία παραπόνων ἐκ μέρους τῶν ἀσθενῶν καὶ τῶν ἰατρῶν.

Ἡ νοσηλευτικὴ φροντίς δὲν ἀπασχολεῖ μόνον τὰ μέλη τῆς Ὑγειονομικῆς ὁμάδος, ἀλλὰ καὶ τὰ μέλη ὀλοκλήρου τῆς κοινωνίας, τὰ ὁποῖα ἐνδιαφέρονται νὰ ἔχουν καλὴν νοσηλείαν ὅταν ἀσθενήσουν οἱ ἴδιοι καὶ αἱ οἰκογένειαι των.

Ἡ ὁμιλήτρια κ. Lambertsen, Διευθύνουσα τῆς Σχολῆς Νοσηλευτικῆς τοῦ Teachers College, Coloumikia University, διαφεύ τὰ καθήκοντα τῶν ἀδελφῶν εἰς τὰς ἐξῆς κατηγορίας:

1. Καθήκοντα τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται εἰς τὶς ψυχολογικὰς καὶ φυσιολογικὰς ἀνάγκες καὶ ἀντιδράσεις τοῦ ἀσθενοῦς.